

Een beoordeling, geen oordeel

Heel groot nieuws was het niet, maar 25 jaar geleden bloeien de eerste tulpen die meededen in het Gebruikswaardeonderzoek Tulp Nieuwe Stijl. Het was het begin van negentien jaar gebruikswaardeonderzoek aan tulp. Ruim 150 nieuwe cultivars werden twee jaar getest op teelt- en broei-eigenschappen. Het einde van het Productschap Tuinbouw (PT) betekende ook het einde van dit project.

Tekst en fotografie: Arie Dwarswaard

Onafhankelijke en betrouwbare informatie over cultivars, wie wil dat nou niet? In de akkerbouw was dit al vanaf 1924 vanzelfsprekend, omdat nieuwe rassen alleen op de markt kunnen komen nadat ze uitgebreid op hun eigenschappen zijn getest. De bloembollenwereld kreeg pas in de jaren zestig van de vorige eeuw met onderzoek naar raseigenschappen te maken. Dat leverde in 1968 de eerste Rassenlijst Tulp op, die in 1972 een vervolg kreeg. Midden jaren tachtig voerde het toenmalige Laboratorium voor Bloembollenonderzoek (LBO) in Lisse rassenonderzoek uit aan de belangrijkste bolgewassen. In 1993 besloot de sector dat dit geen kerntaak meer was

van het LBO. En dat in een tijd dat de broeierij sterk in opkomst was en het gangbare sortiment te maken kreeg met abnormale verkleistering. Er was dus behoefte aan nieuw sortiment en aan onafhankelijke informatie over al die nieuwe cultivars. De KAVB liet in de winter van 1995 stagiair Siebe Dirk Streekstra een onderzoek uitvoeren naar dit onderwerp. Daaruit bleek dat er zeker belangstelling bestond voor een dergelijk initiatief. Zomer 1996 nam het hoofdbestuur van de KAVB de beslissing om met het Gebruikswaardeonderzoek Tulp Nieuwe Stijl aan de slag te gaan. Na jaar 1996 werden de eerste elf cultivars gepland voor een tweejarig onderzoek op zand en klei en tevens beoordeeld op broei-

Ooit belicht vanuit drie invalshoeken de brede geschiedenis van de bloembollensector:

- Wat gebeurde er 25, 50, 75 of 100 jaar geleden?
- Een bijzonder boek uit de KAVB-bibliotheek.
- Een uitvinding die de sector sterk heeft beïnvloed.

eigenschappen. Gekozen werd voor die cultivars waarvan al enig areaal beschikbaar was. De financiering kwam van diverse instanties, waaronder het Productschap voor Siergewassen. Het plan was om ook veredelaars te laten meebetalen aan dit onderzoek, maar dat stuitte op dermate veel weerstand, dat dit plan werd losgelaten.

‘STRONG GOLD’

In de eerste serie deed onder meer ‘Strong Gold’ mee. Na twee jaar teelt- en broei-onderzoek was al duidelijk wat de goede eigenschappen waren van deze tulp. Hij was houdbaarder dan alle andere cultivars en de doorgroei op de vaas was met 3,2 cm veruit het allerlaagste. Verder was de bloemgrootte met 8,9 cm groter dan alle andere cultivars.

In 1999 werd de eerste serie resultaten gepubliceerd in een bijlage die naar alle lezers van Bloembollencultuur werd gestuurd. Voorzitter van de Begeleidingscommissie en tevens algemeen voorzitter van de KAVB ir. J. Langeslag benadrukte in het voorwoord bij dit eerste verslag dat de resultaten ‘geen oordelen, maar slechts beoordelingen’ zijn.

Het onderzoek volgde de marktontwikkelingen op de voet. De tulpenbroei op water kwam in de jaren negentig opzetten en liet zien dat een broeicultuur op dat medium soms anders presteerde dan op potgrond. En dus werd in 2010 een groep van bijna veertig cultivars eenmalig op die eigenschap beoordeeld.

In 2011 werd teruggekeken op vijftien jaar onderzoek. Gerard van Dijk, lid van de Begeleidingscommissie, benadrukte dat in dat jaar van het geteelde sortiment 3.000 ha was onderzocht in het Gebruikswaardeonderzoek Tulp Nieuwe Stijl, ofwel een derde van het areaal, maar naar schatting de helft van het toenmalige totaalaantal tulpen dat in de broeierij werd gebruikt. “Een prima score”, aldus Van Dijk.

In 2012 hield het PT op te bestaan. Met het geld uit de vakheffing kon nog twee jaar onderzoek worden gedaan. Op 3 oktober 2014 verscheen de laatste bijlage en kwam er na negentien jaar een einde aan een waardevol project. Een vervolg kwam er niet. De beoordeling is sindsdien weer aan de teler of de broeier zelf, zonder onafhankelijke resultaten. ♦

